सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता

सन्तोष गैरापिप्ली
परीक्षा क्रमाङ्क : २८०६९५/०७३
त्रि.वि.दर्ता नं.:९-२-२४२-३०५-२००९

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा स्नातकोत्तर तह
चौथो सेमेस्टरको नेपा. शि. ५४४ पाठ्यांशको
प्रयोजनका निम्ति
प्रस्तुत

शोधपत्र

२०७३/2016

शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
त्रि.वि. कीर्तिपुर

सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता

सन्तोष गैरापिप्ली
परीक्षा क्रमाङ्क : २८०६९५/०७३
त्रि.वि.दर्ता नं.:९-२-२४२-३०५-२००९

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा स्नातकोत्तर तह
चौथो सेमेस्टरको नेपा. शि. ५४४ पाठ्यांशको
प्रयोजनका निम्ति
प्रस्तुत

शोधपत्र

२०७३/2016

शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
त्रि.वि. कीर्तिपुर

सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन
८०/०७३
- सन्तोष गैरापिप्ली

प्रतिबद्धता पत्र

यस शोध प्रतिवेदनभित्रका सामग्रीहरू कहीँ कतैबाट साभार गरिएको छैन । यसका कुनै पनि अंश अन्य प्रयोजनका लागि उपयोग र प्रकाशनमा आएका पनि छैनन् । तसर्थ प्रस्तुत शोधप्रतिवेदन नितान्त मौलिक रहेको प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु ।

मिति : २०७३/१०/२०

....

सन्तोष गैरापिप्ली

शोधार्थी

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

शिक्षाशास्त्र सङ्काय

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

कीर्तिपुर

सिफारिस-पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह चौथो सेमेस्टर (नेपा. शि. ५४४) को पाठ्यांश प्रयोजनार्थ प्रस्तुत शीर्षक 'सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता' शीर्षकमा शोधार्थी सन्तोष गैरापिप्लीले मेरो निर्देशनमा तयार पार्नु भएको हो । यसको मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

....

सहप्रा. केशवराज पोखरेल

(शोधनिर्देशक)

मितिः २०७३/१०/२१

Date: Feb 03, 2017

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

शिक्षाशास्त्र सङ्काय

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

कीर्तिपुर

स्वीकृति-पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, नेपाली विषयको स्नातकोत्तर तह चौथो सेमेस्टर नेपा. शि. ५४४ का निम्ति यस विभागतर्फको छात्र सन्तोष गैरापिप्लीले 'सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता' शीर्षकमा तयार गरिएको यो शोधपत्र स्नातकोत्तर तहका निम्ति उपयुक्त भएकाले स्वीकृत गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

क्र.सं.	नाम	हस्ताक्षर
१.	प्रा.डा. रामप्रसाद भट्टराई (विभागीय प्रमुख)	....
२.	प्रा.डा. रामचन्द्र लम्साल (शोध विशेषज्ञ)	....
३.	सहप्रा. केशवराज पोखरेल (शोधनिर्देशक)	....

मितिः २०७३/११/२२

Date: March 06, 2017

कृतज्ञता ज्ञापन

अनुसन्धान सानो वा ठुलो जुनसुकै स्तरको भए पनि एक गम्भीर एवम् जटिल कार्य हो । त्यसैले कुनै पनि अनुसन्धान कार्य एक्लो व्यक्तिको निजी प्रयासबाट मात्र सम्भव हुँदैन । यसका निम्ति धेरैको सहयोग, प्रेरणा, सल्लाह र सुझाबको निरन्तर खाँचो पर्दछ । प्रस्तुत अनुसन्धानमा मलाई विभिन्न महानुभावहरूले विभिन्न तवरमा आफ्नो बहुमूल्य सहयोग, सरसल्लाह दिई कहिल्यै नबिर्सने गुण लगाउनु भएको छ ।

यो अध्ययन कक्षा एघारमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमतासँग सम्बन्धित छ । सर्वप्रथम मेरो यस शीर्षक चयनमा सहयोग गरी शोधपत्रका लागि विभागीय स्वीकृती प्रदान गर्नुहुने आदरणीय गुरु प्रा.डा. रामप्रसाद भट्टराई (विभागीय प्रमुख) प्रति म सदा कृतज्ञ छु । यस्तै प्रस्तुत शोधपत्रका शोध निर्देशक गुरु सहप्रा. केशवराज पोखरेलले आफ्नो व्यस्त समयका बाबजुद पनि आफ्नो महत्त्वपूर्ण समय दिनुका साथै अमुल्य सरसल्लाह सुझाव र आवश्यक सामग्री समेत दिई विशेष तवरले शोधपत्र कुशल निर्देशनमा गहनतापूर्वक सम्पन्न गराउनमा विशेष भूमिका बहन गर्नु भएको हुँदा यसका निम्ति म उहाँप्रति हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दछु । यस अध्ययनका लागि प्रेरणा, सल्लाह दिनुहुने विभागमा कार्यरत प्रा.डा. रामनाथ ओझा, सहप्रा. रविकिरण अधिकारी, उपप्रा. मुरलीधर घिमिरे गुरुहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । अध्ययन कार्यका लागि उपयुक्त अवसर जुटाई सहयोग गर्ने विद्यालय, शिक्षक तथा विद्यार्थीहरू एवम् शुभचिन्तकहरूप्रति हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु ।

प्रस्तुत शोधपत्र लेखनको यस स्तरसम्म पुऱ्याउनका लागि अनेक बाधा अड्चन तथा अप्ठ्याराहरू आइपर्दा पनि मलाई उचित साधन, समय र वातावरण दिएर मेरो अध्ययनलाई निरन्तरता दिनुहुने पिता टङ्कप्रसाद गैरापिप्ली, माता खड्गकुमारी गैरापिप्ली, दिदीहरू राधिका, सुनिता र ललिताप्रति आजीवन ऋणी रहनेछु ।

त्यस्तै सामग्री सङ्कलन तथा अन्य कार्यमा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष सहयोग पुऱ्याउने सम्पूर्ण मित्रजनहरूप्रति आभारी छु । साथै सर्वसुलभ ढङ्गबाट समयमै टङ्कन र शुद्धीकरण गरी सहयोग गर्नुहुने दुर्क कम्प्युटर सिस्टम कीर्तिपुर, नयाँ बजारका दुर्कमान महर्जनप्रति धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै सर्लाही जिल्लाका सामग्री सङ्कलन गरेका विद्यालयहरूहरुप्रति धन्यवाद प्रकट गर्दै 'कक्षा एघारमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता' शीर्षकको प्रस्तुत शोधपत्र आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि त्रि.वि. नेपाली भाषा शिक्षाशास्त्र केन्द्रीय विभाग, कीर्तिपुर समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

सन्तोष गैरापिप्ली

(शोधार्थी)

शोधसार

प्रस्तुत शोधपत्रको शीर्षक 'सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता' रहेको छ । शोधसमस्याको समाधानका लागि सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता पहिचान गर्नु, विद्यालयको प्रकृतिका आधारमा विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको तुलनात्मक अध्ययन गर्नु, लैङ्गिकताका आधारमा छात्रछात्राको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको तुलना गर्नु र नेपाली पहिलो भाषी र दोस्रो भाषी नेपाली छात्रछात्राहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको तुलनात्मक स्थिति पत्ता लगाउनु जस्ता उद्देश्यहरू राखिएका छन् ।

यस अध्ययन अनुसन्धानका लागि सर्लाही जिल्लाका पाँच/पाँच वटा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरबाट १०/१० जनाका दरले जम्मा गरी १०० जना कक्षा एघारमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई प्रतिनिधि वा नमुना जनसङ्ख्याका रूपमा लिइ मानकीकृत प्रश्नावली प्रयोग गरेर प्राप्त भएको तथ्याङ्कलाई तालिकीकरण, व्याख्या र विश्लेषण गरिएको छ। प्रस्तुत शोध मूलतः क्षेत्रीय सामग्री सङ्कलन विधि र अंशतः पुस्तकालयीय विधिमा आधारित छ। उपलब्ध तथ्याङ्कको वस्तुगत अध्ययनका लागि समूहगत प्रतिशताङ्क श्रेणी निर्धारण गरी विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको पहिचान गरिएको छ।

समग्र विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको प्रतिशताङ्क स्थिति गणना गर्दा ५० प्रतिशत विद्यार्थीहरूले मात्र ४०-६० प्रतिशतसम्म प्रतिवेदन लेखन क्षमताको मापन गराउन सफल दखिनाले सर्लाही जिल्लामा कक्षा एघारका विद्यार्थीको प्रतिवेदन लेखन क्षमता मध्यम रहेको देखिन्छ । समग्र विद्यार्थीहरूको समग्र मध्यमानका आधारमा प्रतिवेदन लेखन क्षमताको मापन गर्दा मध्यमान ४९.१३ भन्दा माथि ४७ प्रतिशत विद्यार्थीहरू मात्र देखिनाले पनि प्रतिशत लेखन क्षमतामा मध्यम स्तरको स्थिति देखिन्छ।

प्रतिशताङ्क स्थितिलाई आधार मानेर हेर्दा ४० देखि ५९ प्रतिशत ल्याउने छात्रा सङ्ख्या ४४ प्रतिशत रहनाले पनि छात्राहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता छात्रको तुलनामा कमजोर देखिन्छ । छात्रहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमतालाई प्रतिशताङ्क गणनाका आधारमा हेर्दा मध्यमानभन्दा माथि ५२ प्रतिशत रहेकाले छात्राको तुलनामा छात्रको प्रतिवेदन लेखन क्षमता राम्रो देखिन्छ ।

भाषिक प्रकृतिका आधारमा पहिलो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमतालाई केलाएर हेर्दा ६० प्रतिशतभन्दा माथि क्षमतामापन गराउन सफल ४२ प्रतिशत अङ्कित गरिनाले पहिलो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता सन्तोषप्रद नै मानिन्छ । दोस्रो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखतन क्षमतालाई केलाएर हेर्दा ६० प्रतिशतभन्दा माथि देखिनाले दोस्रो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता कमजोर रहेको देखिन्छ । समग्र विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा नेपाली पहिलो भाषी र दोस्रो भाषी विद्यार्थीहरूको तुलना गर्दा पहिलो भाषी नेपाली विद्यार्थीको तुलनामा दोस्रो भाषी विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता कमजोर रहेको पाइन्छ ।

विद्यालयको प्रकृतिका आधारमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको मध्यमान क्रमशः ४८.४४ र ४९.८२ रहेको देखिन्छ । यही ज्ञमध्यमानलाई आधार मानी तुलनात्मक रूपमा संस्थागत विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता पनि मध्यम रहेको छ । संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमतालाई मापन गर्दा ४०.५९ प्रतिशत रहनाले सामुदायिक विद्यालयको तुलनामा राम्रो नै देखिन्छ ।

विषयसूची

	पृष्ठ
अध्याय एक : शोधपरिचय	**१-६**
१.१ अध्ययनको पृष्ठभूमि	१
१.२ समस्याकथन	२
१.३ शोध उद्देश्य	३
१.४ शोधको औचित्य	४
१.५ अध्ययनको सीमा	५
१.६ शोधपत्रको रूपरेखा	६
अध्याय दुई : पूर्वकार्यको पुनरावलोकन र सैद्धान्तिक अवधारणा	**७-२५**
२.१ पूर्वकार्यको पुनरावलोकन	७
२.१.१ पुस्तक समीक्षा	७
२.१.२ शोधपत्रको समीक्षा	१०
२.२ पूर्वकार्यको अध्ययनको महत्त्व	१३
२.३ सैद्धान्तिक अवधारणा	१४
२.३.१ परिचय	१४
२.३.२ प्रतिवेदनको परिभाषा	१५
२.३.३ प्रतिवेदनको विशेषताहरू	१६
२.३.४ प्रतिवेदन लेखनका कार्यकलाप	१७
२.३.५ प्रतिवेदनको प्रकार	१७
२.३.५.१ प्रस्तुतिका आधारमा	१८
२.३.५.२ समयको आधारमा	१९
२.३.५.३ उद्देश्यका आधारमा	२०
२.३.६ प्रतिवेदन लेख्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू	२१
२.३.७ प्रतिवेदनको संरचना	२२

२.३.८ प्रतिवेदन लेखनको आवश्यकता, महत्त्व र प्रयोजन २४
२.३.९ लेखाइ सिप र प्रतिवेदन लेखनको सम्बन्ध २४

अध्याय तिन : अध्ययन विधि र प्रक्रिया २६-३०

३.१ अध्ययन विधि २६
३.२ अध्ययन प्रक्रिया २६
३.२.१ जनसङ्ख्याको पहिचान २६
३.२.२ प्रतिनिधि नमुना छनोट २६
३.२.३ तथ्याङ्क सङ्कलनका स्रोत २७
३.२.३.१ प्राथमिक स्रोत २७
३.२.३.२ द्वितीयक स्रोत २७
३.२.४ सामग्री निर्माण २७
३.२.५ पूर्वपरीक्षण २८
३.२.६ सामग्री सङ्कलन २८
३.२.७ अङ्कन प्रक्रिया २८
३.२.८ तथ्याङ्कको व्याख्या, विश्लेषण २९

अध्याय चार : सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारमा अध्ययनरत समग्र विद्यार्थीको प्रतिवेदन लेखन क्षमता ३१-३६

४.१ परिचय ३१
४.२ समग्र विद्यार्थीको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ३१
४.२.१ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा समग्र विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ३४
४.३ निष्कर्ष ३६

अध्याय पाँच : सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लैङ्गिकताका आधारमा प्रतिवेदन लेखन क्षमता ३७-४७

५.१ परिचय ३७

५.२ लैङ्गिकता आधारमा प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ३७

५.२.१ लैङ्गिकताका आधारमा छात्रछात्राबिचको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको तुलनात्मक अध्ययन ३७

५.२.१.१ प्रतिशतका आधारमा छात्राको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ४०

५.२.१.२ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्राको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ४१

५.२.१.३ प्रतिशतका आधारमा छात्रको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ४३

५.२.१.४ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्रको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ४५

५.३ निष्कर्ष ४७

अध्याय छ : सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारमा अध्ययनरत विद्यार्थीको भाषिक पृष्ठभूमिका आधारमा प्रतिवेदन लेखन क्षमता ४८-५४

६.१ परिचय ४८

६.२ भाषिक प्रकृतिका आधारमा प्रतिवेदन लेखन क्षमताका अध्ययन ४८

६.२.१ प्रतिशतका आधारमा पहिलो भाषी नेपाली विद्यार्थीको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ४८

६.२.२ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा पहिलो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ४९

६.२.३ प्रतिशतका आधारमा दोस्रो भाषी नेपाली विद्यार्थीको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ५१

६.२.३.१ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा दोस्रो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ५२

६.३ निष्कर्ष ५४

अध्याय सात : सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको विद्यालयको प्रकृतिका आधारमा प्रतिवेदन लेखन क्षमता **५५-६७**

७.१ परिचय ५५

७.२ विद्यालयको प्रकृतिका आधारमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयबिच प्रतिवेदन लेखन क्षमताको तुलना ५५

७.२.१ प्रतिशतका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ५७

७.२.१.२ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ६०

७.२.२ प्रतिशतका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ६२

७.२.२.१ मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ६४

७.३ निष्कर्ष ६७

अध्याय आठ : सारांश, निष्कर्ष र उपयोगिता **६८-७१**

८.१ सारांश ६८

८.२ निष्कर्ष ६९

८.३ उपयोगिता ७१

८.३.१ नीतिगत तह ७१

८.३.२ प्रयोगगत तह ७२

८.४ भावी अनुसन्धानका लागि सम्भावित शीर्षकहरू ७२

सन्दर्भ सामग्री सूची

परिशिष्ट

व्यक्तिवृत्त

तालिकासूची

पृष्ठ

तालिका १ : अङ्कन प्रक्रिया २८

तालिका २ : समग्र विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमता ३२

तालिका ३ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा समग्र विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ३४

तालिका ४ : लैङ्गिकताका आधारमा छात्र छात्राबिचको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको प्रतिशताङ्क स्थिति ३७

तालिका ५ : मानक विचलन र मध्यमानका आधारमा छात्र छात्राबिचको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ३८

तालिका ६ : प्रतिशतका आधारमा छात्राको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ४०

तालिका ७ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्राको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ४१

तालिका ८ : प्रतिशतका आधारमा छात्रको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ४४

तालिका ९ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्रको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ४५

तालिका १० : पहिलो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको प्रतिशताङ्क स्थिति ४९

तालिका ११ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा पहिलो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ४९

तालिका १२ : दोस्रो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको प्रतिशताङ्क स्थिति ५१

तालिका १३ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा दोस्रो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ५२

तालिका १४ : विद्यालयको प्रकृतिका आधारमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयबिच प्रतिवेदन लेखन क्षमताको तुलना ५५

तालिका १५ : प्रतिशतका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ५७
तालिका १६ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ६०
तालिका १७ : प्रतिशतका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ६२
तालिका १८ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ६५

चित्रसूची

चित्र १	:	समग्रमा सर्लाही जिल्लाका कक्षा एघारका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	३३
चित्र २	:	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा समग्र विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	३५
चित्र ३	:	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा समग्र विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	३५
चित्र ४	:	मानक विचलन र मध्यमानका आधारमा छात्र छात्राबिचको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	३९
चित्र ५	:	प्रतिशतका आधारमा छात्राको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	४१
चित्र ६	:	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्रा विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	४२
चित्र ७	:	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्राको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	४३
चित्र ८	:	प्रतिशतका आधारमा छात्रको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	४४
चित्र ९	:	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्रको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	४६
चित्र १०	:	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा छात्रको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	४६
चित्र ११	:	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा पहिलो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	५०
चित्र १२	:	मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा पहिलो भाषी नेपाली विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	५१
चित्र १३	:	प्रतिशतका आधारमा दोस्रो भाषी नेपाली विद्यार्थीको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति	५३

चित्र १४ : समग्र विद्यार्थीहरू मध्येबाट प्रतिशतका आधारमा दोस्रो भाषी नेपाली विद्यार्थीको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ५४
चित्र १५ : विद्यालयको प्रकृतिका आधारमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयबिच प्रतिवेदन लेखन क्षमताको तुलना ५६
चित्र १६ : प्रतिशतका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ५८
चित्र १७ : प्रतिशतका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ५९
चित्र १८ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ६१
चित्र १९ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको स्थिति ६१
चित्र २० : प्रतिशतका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ६३
चित्र २१ : प्रतिशतका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ६४
चित्र २२ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ६६
चित्र २३ : मध्यमान र मानक विचलनका आधारमा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूको प्रतिवेदन लेखन क्षमताको अध्ययन ६६

सङ्क्षेपीकृत सूची

उ.मा.वि.	उच्च माध्यमिक विद्यालय
क्र.सं.	क्रम सङ्ख्या
त्रि.वि.	त्रिभुवन विश्वविद्यालय
दर्ता नं.	दर्ता नम्बर
नं.	नम्बर
नेपा.शि.	नेपाली शिक्षा
पा.वि.के.	पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
पृ.	पृष्ठ
प्रा.डा.	प्राध्यापक डाक्टर
मा.वि.	माध्यमिक विद्यालय
वि.सं.	विक्रम संवत्
सहप्रा.	सहप्राध्यापक
%	प्रतिशत
-	देखि